

natge, l'autor es manté al marge de les dues bandositats en pugna.

D'altra banda, "Els hereus de la terra" no es limita a ordenar una reconstrucció històrico-ambiental i a perfilar un exercici d'escriptura literària, sinó que aconsegueix d'establir un paral·lelisme punyent entre el reguitzell de malvestats combatives que han flagellat el país al llarg dels segles. La lectura d'aquest diguem-ne "gran reportatge simulat" d'una guerra concreta, la de reialistes contra constitucionals, amb les seves recíproques batzegades, amb tot els seus errors i crueltats per un costat i per l'altre, amb tota la seva repercussió dolorosa damunt la vida quotidiana de la soferta gent treballadora i pacífica, ens revela aquella guerra com una imatge germana de la que ens tocà de viure a molts dels lectors; una imatge palpable que nosaltres negligíem perquè a les guerres pretèrites hi solem accedir a través d'uns paràgrafs de manual d'història i el nostre punt de mira egoista no ens ha permès mai de pensar que el drama del poble pugui reproduir-se si fa no fa igual d'una contesa a una altra, salvant les variants circumstancials que cada època imposa.

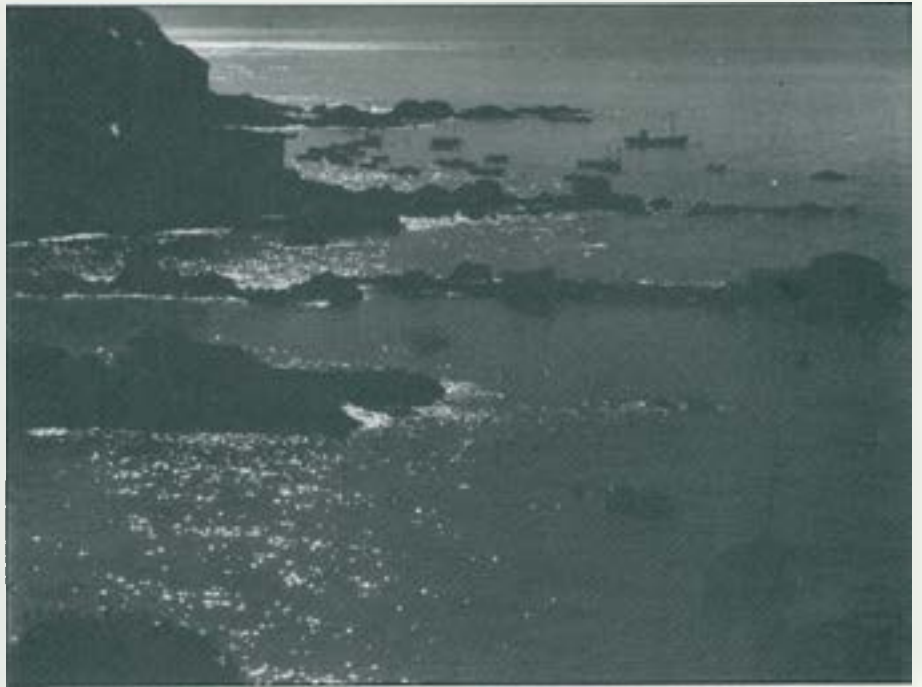
És obvi que aquest resultat ja devia entrar en els projectes de Manuel Bofarull. Si més no, diríem que ho palesen els parèntesis intercalats, amb els quals el novel·lista juga a caprici amb el temps, unes vegades retrotraient-lo i, altres, anticipant-lo, però sempre accentuant el sentit repetitiu de les escames històriques. Els darrers paràgrafs del llibre són ben definatoris en aquest sentit. Heu-vos-en ací un:

Són tots ells els hereus d'aquesta terra, que passen damunt d'ella com hi passa el vent i que hi romanen un temps concret i definit, com qualsevol herba remeiera, i que, mentrestant, han de suportar sovint les agressions d'innobles autoritats, les gabelles que mai no saben on van a parar, les guerres que altres han encès...

Aquesta gent de la terra són, en el fons i indistintament de com pensen, els autèntics herois -o potser se n'hauria de dir anti-herois- del drama, ja sigui amb l'arma a la mà o amb l'arada. ●

Contemplació del mar a la nit

per Esteve Pujol i Pons

Ones suaus, guspises de lluna,
lluna d'argent al cim,
lluna d'argent batut a l'aigua;

vénen les ones, cargolins de miralls embolicats,
vénen i escupen llums i centelles
sobre la sorra i les petxines i els crancs adormits.

Aigua que s'esborrona i s'esborrifa,
que aixeca el cap i l'acota vergonyosa,
cap coronat de perles fonedisses,
catifa viva que va i ve de segles i segles.

L'ona s'esbadella en arribar al sorral,
i l'espetic pelut s'escampa per l'ombra,

i quan un ressò mor, en neix un altre,
i mai no n'hi ha un, de darrer,
que clogui l'eterna melodia de l'aigua.

Descobreixi la naturalesa
amb les
bones herbes
"EL RECÓ"
Sant Pere de Ribes
(Barcelona)

SAJOLIDA LA CAMPANA
C/. La Rosa, 12
Tel. 725 26 71 - SABADELL

COSMÈTICA NATURAL
MEDICACIÓ NATURAL
PRODUCTES NATURALS